

Tema meseca oktobra: **TRATA**

Trata je med rastlinami ena najbolj intenzivnih in zahtevnih kultur. Če želimo lepo, negovano trato, se je treba precej potruditi in jo redno oskrbovati. Spomladi za trato poskrbimo z zračenjem, doseganjem praznih mest, odpravljanjem mahu, dognojevanjem in z morebitnimi ukrepi proti boleznim.

Najprej si trato dobro oglejmo

Kaj se je z našo trato dogajalo čez zimo? Včasih smo ob pogledu na lepo, zeleno zelenico pomirjeni in zadovoljni, drugič pa razočarani in obupani. Če je trata rumenkasta in na številnih delih odmrta, bo treba hitro ukrepati.

Snežna plesen

Zgodaj spomladi se zlasti na mladi trati, ki smo jo zasnovali v prejšnjem letu, lahko pojavi plesen – imenujemo jo snežna plesen. Najlažje jo je prepoznati, če trato opazujemo zjutraj z malo višje lege, na primer z balkona. Opazimo lahko odmrle dele, ki se pojavljajo v obliki krogov, ti deli so v jutranji rosi belkasto plesnivi. Taki znaki zahtevajo takojšnje ukrepanje, saj gre za snežno plesen, ki se hitro širi in lahko pripelje do propada zelenice. Najbolje je, da se odpravimo v kmetijsko apoteko in nabavimo sredstvo, ki je registrirano proti tej bolezni. Snežni plesni se izognemo, če se odpovemo jesenskemu gnojenju z gnojili, ki vsebujejo prevelik delež dušika. Ta namreč povzroči pozno rast trav. Če bosta tisto zimo mráz in sneg pohitela, se lahko zgodi, da bosta poškodovala občutljive mlade bilke, ki postanejo zelo občutljive za morebiten napad plesni. Tako je jeseni smiselno gnojiti le s specialnimi gnojili za jesensko gnojenje trate, ki vsebujejo pretežno kalij in fosfor.

Odmrta trava na trati

Na trati se pojavljajo tudi odmrta trava in listje. Vse odmrle in gnijoče ostanke temeljito odstranimo tako. Da trato pregrabimo s pahljačastimi grabljami.

Porumenela trata

Trata je zgodaj spomladi porumenela, pobledela ali pa tudi nekoliko porjavela. Po navadi si opomore že po prvem močnejšem spomladanskem dežju, najbolje pa je, da pred dežjem ali takoj po njem trato še dognojimo. Trato je najbolje dognojevati s posebnimi membranskimi gnojili, iz katerih se hranila sproščajo postopoma v odvisnosti od temperature in vlage, kar pomeni, da ima rastlina na voljo točno takrat, ko jih potrebuje. Zadostuje gnojenje enkrat na leto.

Na trati zastaja voda

Včasih opazimo, da po dežju na trati več dni ostane voda. To pomeni, da so tla zbita in slabo prepustna. V takih tleh je onemogočen dostop zraka do korenin, zato je trata oslABLJENA, redka in včasih tudi propade. Spopadi tako trato obvezno temeljito in na gosto preluknjamo, po površini pa potresemo kremenove peske.¹

¹ <https://www.dnevnik.si/1042768994>

DRUŠTVO PRIJATELJEV AGRARNE EKONOMIKE

Lipovci 160, 9231 Beltinci

Z metlo pesek pometamo v narejene luknje. To naredimo najmanj dvakrat na leto. Če opazimo, da bo voda po enem ali dveh letih še vedno zastajala, nas čaka bolj temeljita obnova. V tem primeru bo treba travno rušo odstraniti, tla pa ponovno pripraviti za novo setev.

Priporočljivo je vstaviti drenažne cevi, zemljo pa izboljšati s kamninsko moko. Nato obvezno dodamo organsko snov v obliki kakovostnega organskega gnojila, tla izravnamo in posejemo travno seme.

Mah

Mah se pojavi predvsem na manj osončenih delih zelenice, na kislih tleh ali tam, kjer je trata slabo oskrbovana in se pojavljajo gole zaplate. Mah se razmnožuje s trosi, zato je najslabše, kar lahko naredimo, da ga poskušamo odstranjevati ročno z grabljami. Na ta način za zanesljivo zanesemo še tja, kjer ga ni bilo. Proti mahu je treba uporabiti specialna sredstva proti mahu, ki jih potresemo po površini v prepisani količini, počakamo 10 – 14 dni, nato pa, ko vidimo, da je mah počrnel, ga odstranimo.

Prazna mesta na trati

Spomladi na trati velikokrat opazimo tudi prazna mesta, torej območja, kjer trave ni več. Taka mesta je treba čim prej dosejati, drugače jih bo kmalu prerasel plevel ali se bo naselil mah. Zemljo razrahljamo do globine 10 – 15 cm, dodamo organsko gnojilo, izravnamo in posejemo travno mešanico. V ta namen je najbolje uporabiti travno mešanico, ki ima seme obloženo z že dodanimi hranili, ki bo hitro vzklilo, vsekakor prej kot plevel.

Z delom ne prehitvajmo

Naj se nam spomladi ne mudi. Dokler so tla vlažna in je njihova temperatura nižja kot šest stopinj Celzija, trato po možnosti samo glejmo. Temperatura se mora za prve ukrepe dvigniti in zemljišče posušiti. Pozorni bodimo tudi na jutranjo slano. Takrat so travne bilke zmrznjene in ob vsaki hoji po travni površini kar nekaj teh bilk dobtedno zlomimo in poškodujemo celice rastline. Zato je bolje, da počakamo, da sonce odmrzne trato, in se potem sprehodimo po njej.

Zračenje trate

Spomladi z zračenjem ne hitimo, saj so travne bilke še šibke in si po tem ukrepu ne opomorejo tako hitro. Zato s tem ukrepom počakamo do druge ali tretje spomladanske krošnje. Zračimo lahko ročno z vilami ali posebnimi vertikalnimi napravami ali kosilnicami, ki površino prebadajo in izmetavajo čepke prsti in odmrle trate. Prezračevanje zmanjšuje in preprečuje zbitost tal, zato je dostopnost zraka, hranil in vode za travne bilke večja. Korenine se lahko globlje in širše razraščajo, zato je tudi trata gostejša in bolj trpežna na obremenitve. Prezračevanje je nujen ukrep na trati, kadar je zemlja bolj glinena in težka ali pa jo uporabljamo kor rekreacijsko površino, otroško igrišče in podobno. Takrat je trato dobro prezračiti 1 – 2 na leto. Če pa je trata bolj okrasna kot pohodna in ni redno opremljena, je dovolj, da jo prezračimo na vsaki dve leti.

Peskanje

Ko smo trato preluknjali ali pošteno prečesali, je pravi čas, da potresemo po površini kremenove peske ali mivko, ki bo omogočala, da prst ostane dalj časa primerne strukture, s tem pa sprejemanje hranil, vode in zraka ni omejeno.²

² <https://www.dnevnik.si/1042768994>

DRUŠTVO PRIJATELJEV AGRARNE EKONOMIKE

Lipovci 160, 9231 Beltinci

Sejanje trate

Najprimernejši čas za sajenje trate je zgodnja jesen. Vremenske razmere so dovolj vlažne in tople, kar travi ustreza. Sejem lahko tudi spomladi, vendar pa učinkovitost ne bo tako dobra, prav tako pa bomo imeli več težav s pleveli. Količina semena, ki ga tresemo po tleh, je odvisna od travne mešanice. Ta lahko znaša od 2,5 g do 40 g na kvadratni meter. Ravnamo se po navodilih proizvajalca travne mešanice.³

Košnja

Košnjo začnemo, ko začne trava intenzivno rasti in doseže okoli 8 cm. Pozorni bodimo, da ne odstranimo več kot ene tretjine višine trave. Trata, ki je prenizko košena, je bolj dovzetna za zunanje neprijetne pogoje in napad boleznih ali škodljivcev.⁴

Različne vrste trav

Semenske mešanice so sestavljene iz različnih vrst trav. Glavne so ljulke, ki so višje rasti. Potem so bilnice, ki dopolnjujejo višjo rast in gostoto trat. Imajo tudi globlje korenine, lažje preživijo sušo in so dobro pohodne. Dobro uspevajo tudi v senci, latovke pa so trave, ki so bolj pritlikave rasti in dobro zapolnjujejo prostor med višje rastočimi travami. Glede na rastne pogoje in namembnost trate so različna razmerja teh trav že v ponudbi vrtnih centrov. Dodane so jim še druge vrste trav.⁵

Slika 1: Trata⁶

Katja Marič, ekon.

³ <https://www.vrtnarava.si/okrasni/vrtna-trata/ureditev-trate>

⁴ <https://www.dnevnik.si/1042768994>

⁵ <https://homeogarden.com/portfolio-posts/popolna-trata-nasveti-za-ozelenitev-in-nego/>

⁶ <http://zelenisvet.com/setev-trate/>